

Országos Atomenergia Hivatal

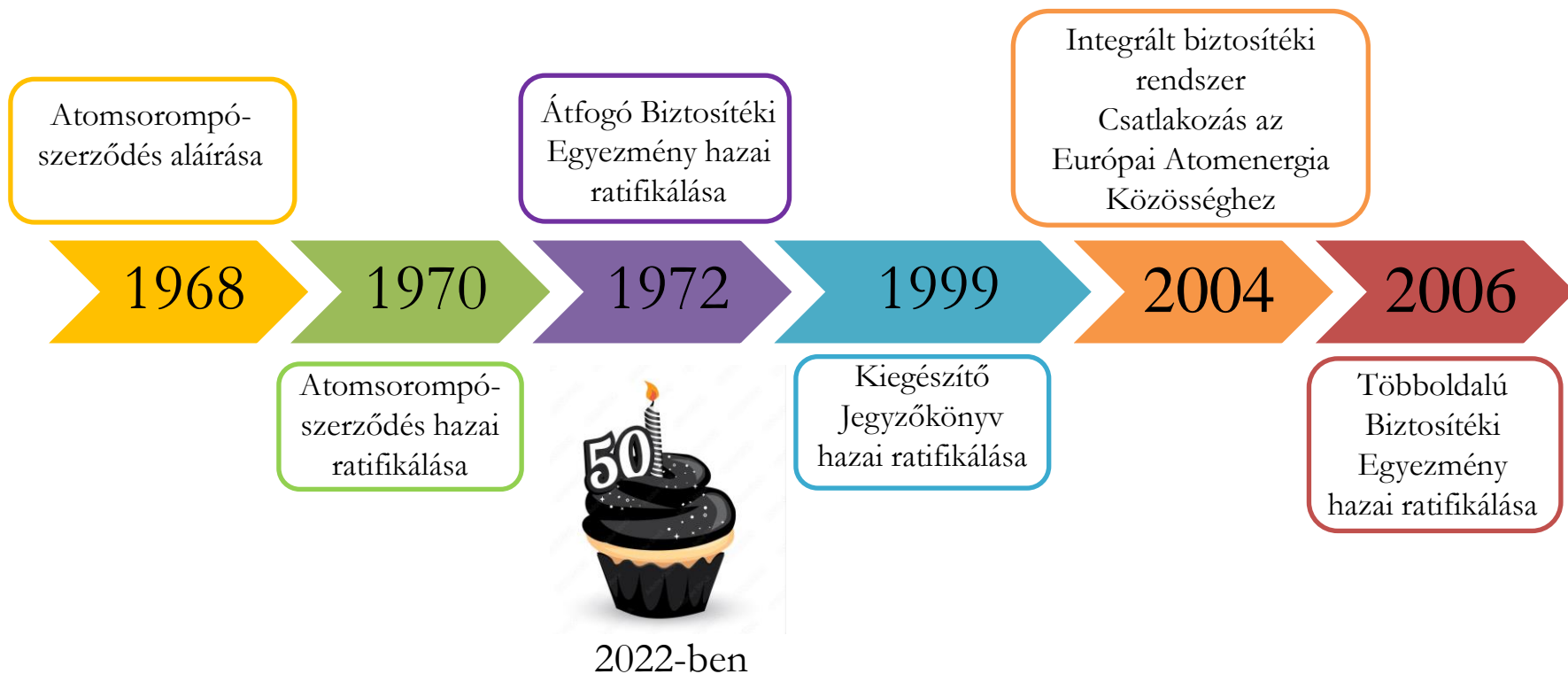
A hazai biztosítéki rendszer szabályozásának fejlődése és elemei

Jezeri András
Országos Atomenergia Hivatal

- Hazai biztosítéki események kronológiája
- Átfogó Biztosítéki Egyezmény hazai ratifikálása
- Kiegészítő Jegyzőkönyv ratifikálása
- Integrált Biztosítéki rendszer
- Többoldalú Biztosítéki Egyezmény hazai ratifikálása

Biztosítéki rendszer fejlődése Magyarországon

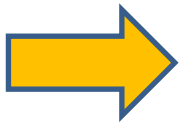

Átfogó Biztosítéki Egyezmény aláírása

Országos Atomenergia Hivatal

- 1970. április: NAÜ Kormányzótanács ülés

A magyar delegáció bejelentette, hogy kész a NAÜ-vel az Atomsorompó-szerződés által előirányzott biztosítéki egyezmény és a kiegészítő megállapodások megkötésére irányuló tárgyalások megkezdésére.

- 1970. augusztus: szándékát írásban is megerősítette.

Mo. vállalta, hogy a NAÜ ellenőrzése alá helyezi az összes olyan alapüzemanyagot vagy különleges hasadóanyagot, amely hazánk területén, joghatósága alatt vagy ellenőrzése mellett bárhol folytatott békés célú nukleáris tevékenységhez szükséges.

Átfogó Biztosítéki Egyezményrel összefüggő hazai feladatok 1.

Országos Atomenergia Hivatal

- Előírt jelentések benyújtására létre kellett hozni egy megfelelő apparátust.
- Az egyezmény alapján a következő hazai feladatokat határozták meg:
 1. Fel kellett állítani a nukleáris anyagok helyi és központi nyilvántartásának rendszerét.
 2. El kellett készíteni a nukleáris anyagok nyitóleltárát.
 3. El kellett készíteni a hazai létesítményi adatszolgáltatást.
 4. A NAÜ-nek kiküldendő, fentiekre vonatkozó jelentéseket, adatszolgáltatást meg kellett, hogy előzze a hazai adatszolgáltatás helyességének ellenőrzése, a helyi nyilvántartások revíziója az alapbizonylatok alapján.

Országos Atomenergia Hivatal

Átfogó Biztosítéki Egyezményrel összefüggő hazai feladatok 2.

- Az egyezmény ratifikálását követően a hazai rendszernek arra is fel kellett készülnie, hogy a NAÜ ellenőrei rendszeres, eseti és rendkívüli helyszíni ellenőrzéseket is végezhetnek, amelyeknek gyakorisága, időtartama, időzítése és módja a nukleáris anyagtartalom vagy annak évi átbocsátásának függvénye.
- A NAÜ az ellenőrzést köteles előre bejelenteni, de indokolt esetben bejelentés nélkül is végezheti.

Országos Atomenergia Hivatal

Háromoldalú Biztosítéki Megállapodás

2004: EU csatlakozás

Jogrendjében az Atomsorompó-szerződéshez kapcsolódó kötelezettségek teljesítésének alapját:

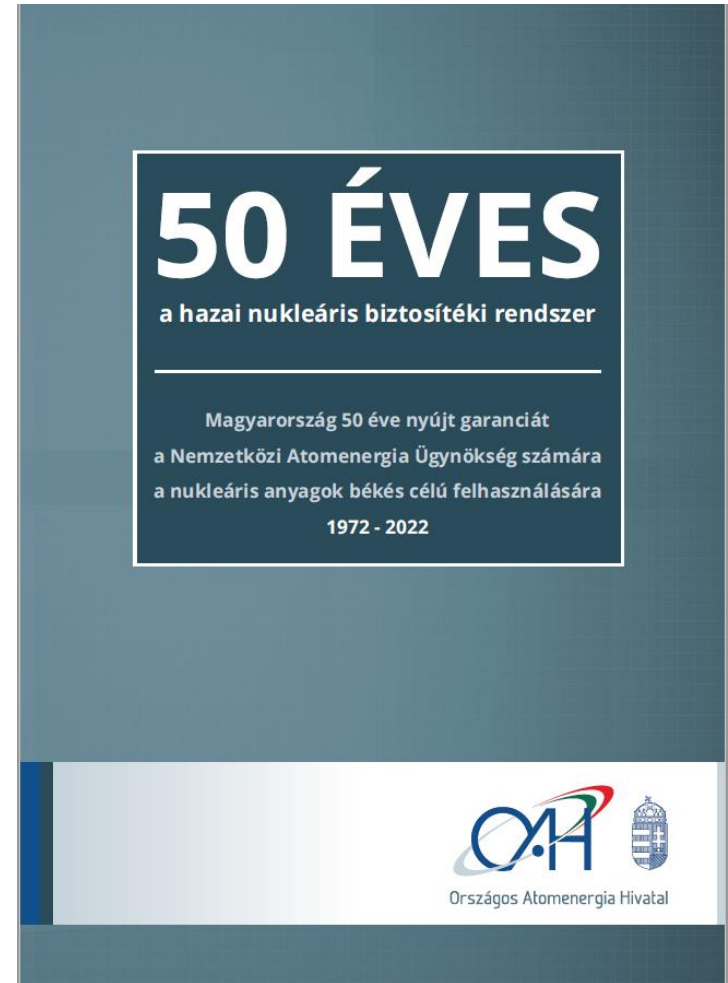
a tagország,
az Európai Unió
és a Nemzetközi Atomenergia Ügynökség

} közötti biztosítéki egyezmény, valamint
az egyezményhez kapcsolódó
Kiegészítő Jegyzőkönyv képezi.

A kétoldalú biztosítéki egyezményt ezzel felváltotta a háromoldalú biztosítéki megállapodás Magyarország, az Európai Atomenergia Közösség (EURATOM) és a NAÜ között.

Kiegészítő olvasnivaló

- 50 éve, 1972-ben ratifikálta hazánk a NAÜ-vel kötött Biztosítéki Egyezményt
- Jubileumi kiadvány az OAH honlapján
- Bemutatja többek között:
 - A nemzetközi biztosítéki rendszer kialakulásának előzményeit;
 - A NAÜ biztosítéki rendszerének fejlődését;
 - A hazai csatlakozást a nemzetközi nukleáris non-proliferációs rezsimekhez és annak előnyeit;
 - A hazai biztosítéki hatósági rendszert.

Országos Atomenergia Hivatal

Hazai nukleáris biztosítéki rendszer jogi alapjai

- Atomsorompó Szerződés - **1970. évi 12. tv.**
- Teljes körű Biztosítéki Egyezmény - **1972. évi 9. tv.**
- Atomtörvény – **1996. évi CXVI. tv.**
 - ✓ OAH felel a központi nyilvántartásért és ellenőrzésért, nemzeti biztosítéki hatóság
- Kiegészítő Jegyzőkönyv - **1999. évi XC. tv.**
- Integrált biztosítéki rendszer - 2004
- EURATOM Biztosítéki Rendszer - 2004
 - ✓ 302/2005 EU Tanácsi rendelet
- EU-NAÜ-HUN három oldalú rendszer - **2006. évi LXXXII. tv.**
- A nukleáris anyagok nyilvántartásának és ellenőrzésének szabályairól szóló **4/2022. (IV. 29.) OAH r.**

Országos Atomenergia Hivatal

Összefoglalás

- A NAÜ-vel megkötött biztosítéki egyezmény végrehajtásának eredményeként 1972-ben hazánk megteremtette az országban lévő valamennyi nukleáris anyag békés célú felhasználását garantáló biztosítéki hatósági rendszerének jogszabályi hátterét.
- Ennek részeként hazánk kidolgozta a nukleáris anyagok országos, létesítményi és kis felhasználói szinten történő nyilvántartásának szigorú szabályait.
- A nukleáris anyagok nyilvántartásának kötelezettsége és a rendszeres nemzetközi és hazai hatósági ellenőrzések eredményeként a nukleáris anyaggal rendelkezők fokozott figyelmet fordítanak ezekhez az anyagokhoz való illegális hozzáférés megakadályozására.
- A hazai biztosítéki rendszer fejlesztése az elmúlt 50 év során követte a NAÜ biztosítéki rendszerének fejlődését.